

ZAMONAVIY STOMATOLOGIYADA QADIMGI METODLARDAN FOYDALANISHNING FOYDALI VA ZARARLI TOMONLARI**Raxmatullayev Shaxzod**

Buxoro innovatsion ta'lim va tibbiyot universiteti

Annotatsiya: Ushbu tezisda hozirgi zamonaviy stomatologiyada eski metodlardan foydalanishning foydali va salbiy tomonlarini ko'rib chiqamiz.

Kalit so'zlar: Stomatologiya, tabiiy modellar bilan davolash, uzoq muddatli kariesga qarshi ximiy asboblar, metodlar.

Stomatologiyada eski metodlardan foydalanish, tibbiyotning o'zaro bog'liqlik va mazmuni yo'qotish maqsadida qilinadigan jarayonlardan biridir. Bu tartibda, eski metodlar sodda va asosiy amaliyotlar, odatda tabiiy vositalar va qadimgi amaliyotlarga tayanadi. Bu usullar turli sabablarga ko'ra ko'p mashhur va foydali bo'lishi mumkin:

✓ **Misvak ishlatish:** Misvak, kamolotli sabablar bilan quruldagi qizil halolni tuzish uchun ishlatilgan sun'iy o'simlikdir. Misvakdan qon qaytishi, diqqat va qizil halolni ozod qilishi uchun ko'p qator insonlar uzoq muddatdan beri unga ishonishganlar. Misvakning antibakterial xususiyatlari ham bor.

✓ **Qadimgi zarrachalar:** Qadimgi zarrachalar, kariesni tuzatish uchun ishlatilgan, zarracha va qiliblar. Bu zarrachalar kariesdan toza qilish uchun diqqat bilan ishlatiladi.

✓ **Tabiiy modellar bilan davolash:** Qadimgi tibbiy metodlar, tabiiy modellar orqali kariesga qarshi borishda yordam beradi. Masalan, bitkilar, yaxshi aloe vera, propolis, va qattiq. Ular odatda antibakterial va yarashlarni davolash uchun foydalaniladi.

✓ **Uzoq muddatli kariesga qarshi ximiy asboblar:** Kariesga qarshi ximiy asboblar, masalan, floridli turli sirlar, misol uchun, kariesni oldini oladi va dentinini qutqaradi.

✓ **Tanadagi murakkab halollarga qarshi tabiiy modellar:** Bu qisqa ko'chirilgan tanadagi halolni tozalash va kariesni davolash uchun tabiiy modellar, misol uchun, fayozalarni ishlatish, misol uchun. Bu modellar yaxshi natijalarni berishiga ishonch hosil qiladi.

Bu metodlar o'zlarining afzalliklari va chegaralariga ega. Masalan, ular kuchli dorilar uchun yaroqli bo'lishi mumkin, ammo ularning barchasi kishi xususiyatlari va yaxshi darajada foydalanish zarur. Bu sababli, har bir holat o'zining xususiyatlariga va tibbiyotning tavsifiga bog'liqdir. Bu asolda, har qanday amaliyotni boshlashdan oldin, mutaxassis bilan muzokaralar olib tashlash juda muhimdir. Aniq ma'lumot olish uchun zamonaviy stomatologiyada qadimgi metodlardan foydalanishning foydali va zararli tomonlarini taqqoslashimiz mumkin:

Foydali tomonlar:

1. Murakkablik va qo'lga kirish: Ba'zi qadimgi metodlar, masalan, bazi protetika va qurilish jarayonlarida, murakkabligi kamaytirish uchun foydalanilishi mumkin. Bu, yengil o'zgarishlarni bajarish uchun qulaylik yaratadi.

2. Murakkab yordam: Qadimgi metodlar, ayrim holatlarda, murakkab jarayonlarni hal qilishda zamonaviy vositalar bilan muqobil bo'lib, bazi kunduzgi muammo'larni bartaraf etishga yordam berishi mumkin.

Zararli tomonlar:

1. Kuchli jarayonlar va og'riq: Ba'zi qadimgi vositalar va usullar, jarayonlarni kuchaytirishi va og'riq keltirish mumkin.

4. Ko'plab muammo'lar uchun to'liq hal emas: Ba'zi muammo'lar uchun qadimgi metodlar, zamonaviy vositalar bilan solishtirilganlariga nisbatan ko'plab muammo'larni yechish uchun to'liq hal emas bo'lishi mumkin.

5. Tezroq ushlab turish kerak bo'lishi: Zamonaviy vositalar va usullar, ba'zi jarayonlarni tezroq va sifatli hal qilishga imkoniyat beradi, ammo qadimgi metodlar uchun bu amal ko'proq vaqt talab etishi mumkin.

Shuningdek, eski metodlar o'rganizmada har qanday allergik reaksiyalarga olib kelishi aniqlangan, shuning uchun ularni ishlatish oldindan tibbiy oqimlarga maslahat berasiz. Bu sababli, agar siz eski stomatologik usullardan foydalanmoqchi bo'lsangiz, mutaxassislikdan foydalanishingiz katta ahamiyatga ega.

Stomatologiyada eski metodlardan foydalanishning zararlari ham mavjud bo'lishi mumkin. Quyidagi yo'nalishlarda bu zararlarni ko'rish mumkin:

1. Noto'g'ri va noqulay natijalar: Eski metodlar, modern tibbiyotga nisbatan kamroq nazoratda va nisbatan kuchli dorilar ko'rishni ta'minlay olmaydi. Bu esa davolash jarayonida noto'g'ri va noqulay natijalarni olib kelishi mumkin.

2. Tibbiy muammo va komplikatsiyalar: Eski stomatologik usullar va vositalar ko'plab tibbiy muammolar va komplikatsiyalarga olib kelishi mumkin. Misol uchun, qadimgi zarrachalar kariesni to'liq tozalash uchun juda kuchli bo'lishi mumkin va undan katta qon ketishga sabab bo'lishi mumkin.

3. So'rovlar va allergik reaksiyalar: Ba'zi eski metodlar, keng qo'llanilishiga qaramasdan allergik reaksiyalarga olib kelishi mumkin. Misol uchun, bitkilar yoki boshqa tabiiy modellar bilan davolashda allergik reaksiyalarni ta'sir qilish mumkin.

4. Muayyan shartlar va cheklanishlar: Eski metodlar va vositalar, ma'lum shartlarda yoki murakkab davolashlarda cheklanishi mumkin. Ular to'g'ri nazoratda va sazovorlikda ishlatilmaydi.

5. Kam samarali natijalar: Zamonaviy stomatologik usullar va vositalar eski metodlarga nisbatan ko'proq samarali va etkazib beruvchi bo'lishi mumkin. Shuning uchun, eski metodlardan foydalanish, samarali natijalarni ko'rishish uchun eng yaxshi yo'lni emas.

6. Amaliyotlarda aniqlik va oqim: Ba'zi eski metodlar, katta oqimda va amaliyotlarda aniqlik qilib qolmaydi. Bu esa davolash jarayonini ko'paytirishi mumkin va yaxshi natijalarga olib kelishi kutilmagan.

Shu sabablarga ko'ra, eski metodlardan foydalanish zararli bo'lishi mumkin. Stomatologik davolashni uzoq muddatda samarali, ishonchli, va qisqa muddatda komplikatsiyalar bilan bo'lmagan usullarda olib borish tavsiya etiladi. Bu sababli, mutaxassislikdan foydalanish va so'rovlar uchun maslahat olish juda muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. M.T.Aлександров. «Стоматология» –Москва: «ГЕОТАРМЕДИА», 2008 г.
2. X.P.Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliklari» –Toshkent: «Yangi asr avlodi», 2005-y.
3. S.H.Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag'travmatologiyasi» –Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-y.